

Zápis z jednání

Pracovní skupiny pro udržení a rozvoj regionální identity

*Projekt Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko východ II
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009111*

Místo a čas konání: online přes Google Meet, 13. 12. 2021, zahájení ve 14:15 hodin

Seznam účastníků: vizte prezenční listinu, resp. pořízené printscreeny

H. Paverová, vedoucí projektu MAP II, přivítala přítomné a připomněla, že se jedná o poslední jednání pracovní skupiny v letošním roce a současně v rámci projektu MAP II. Na ten od ledna plynule naváže projekt MAP III, který je aktuálně ve fázi schválení kritérií formálních náležitostí a přijatelnosti projektu. Výsledek věcného hodnocení je očekáván v průběhu ledna, o tomto budou zpraveni všichni zapojení aktéři ve vzdělávání. Dále byly členům PS předány informace k administrativním záležitostem (výkazy práce) a současně bylo opětovně zmíněno, že také v dalším roce, resp. v dalším MAP (III) budou se členy jednotlivých pracovních skupin uzavírány DPP. Taktéž byli přítomní zpraveni o jednání Řídícího výboru, který se v případě MAP pro Hlučínsko východ II uskuteční online v pátek 17. prosince. Na online jednání bude schválen tzv. Finální MAP složený z Analytické části, Strategického rámce MAP a Akčního plánu. Poslední v pořadí bude na dnešním jednání, ve druhé části, podrobněji projednáván.

Poté bylo slovo předáno p. Radimu Lokočovi a p. Jiřímu Neminářovi, koordinátorům aktivit za oblast regionální identity. Nejprve si z důvodu výpadku internetového připojení pana Lokoče vzal slovo pan Neminář, který krátce představil tip na vánoční dárek a současně text k zamyšlení, knížku „No Future: Vezeme děti na parním stroji do virtuální reality?“. Následně přítomné seznámil s postupem prací na Hlučínské vlastivědě. Na webu www.hlucinskavlastiveda.cz se dle slov pana Nemináře aktuálně rozšiřuje hra s četkou Trudkou, kde přibudou 3 levely a funkcionality, které zatraktivní hraní. Na web se průběžně vkládají další informace, texty, dokumenty, pracuje se rovněž intenzivně na kartách obcí. Uvedl, že prostřednictvím H. Paverové postoupili e-mailem karty k šesti obcím s tím, že do konce prosince budou hotové karty zbývající.

Každý pedagog tak bude mít pro výuku k dispozici řadu ucelených informací, rozličné prameny, dobové mapy, snímky k dané obci a současně i náměty k práci. Připomněl, že náměty nejsou nijak závazné a direktivní, jedná se pouze o tip do výuky. Přítomných se dotázal, zda mají nějaké připomínky, co se jim líbí nebo naopak nelíbí, co by se mělo nebo mohlo upravit. Paní Jarmila Polomská ze ZŠ Hlučín-Rovniny velmi ocenila množství map. Paní Barbora Hoppová, taktéž pedagožka na ZŠ Hlučín-Rovniny, připojila zpětnou vazbu prostřednictvím chatu: „Karty musely zabrat neskutečné množství práce. Oceňuji práci s mapou historickou a současnou, zvláště aktivita Pocitová mapa obce!“

Pan Radim Lokoč po úspěšném opětovném připojení poděkoval za kladné reakce, uvedl, že jsou za ně velmi rádi, jelikož zpracování dalo hodně práce a doufá, že se vynaložené úsilí vyplatí. Jiří Neminář sdílel s přítomnými – podobně jako na předchozích pracovních skupinách – tip pro zatraktivnění výuky dějepisu v podobě webu Digitální pracovna, kde, jak p. Neminář avizoval, přibýly další vypracované výukové lekce a cvičení. K Vlastivědě uvedl, že dlouhou dobu nebyla práce vidět, avšak aktuálně se „vše

začíná završovat do krásného konceptu“, kdy se i průvodce - četka Trudka - začíná objevovat na různých úrovních, např. Muzeum Hlučínska vydalo v letošním roce sady her, karty, pexesa, které mají budovat vztah k regionu, propojovat generace a v neposlední řadě je lze uplatnit i jako edukační materiál v rámci výuky.

V rámci opětovné výzvy p. Lokoče k možnosti podávání podnětů a připomínek k výstupům paní Polomská přidala poznámku ke kartám obcí, potažmo k mapám. Uvedla, že až v okamžiku, kdy se mapy použijí ve výuce, „zjistí se, nakolik jsou úkoly nosné a zvládnutelné, co funguje a co nefunguje“. Navrhla zkusit výuku tzv. odpilotovat. Při práci s „velkými krásnými mapami“, které školy v minulosti obdržely, musela např. pro kontext a geografické ukotvení „dotiskovávat, aby si žáci uvědomili, kam až sahá Slezsko“.

Radim Lokoč poděkoval za podnět paní Polomské. Podotkl, že velmi vítá jakékoli zpětné vazby, byť ví, že se pohledy na věc mohou různit – sdílel zkušenost z projektu Příroda a krajina Hlučínska, kdy podle jednoho pedagoga byly některé úkoly složité a nedaly se stihnout, podle jiného pedagoga naopak měli jít autoři ještě více do hloubky, některé úkoly měly být více badatelské. Je tedy těžké odhadnout optimální úroveň, navíc, jak doplnil p. Lokoč, jsou výstupy určené pro širokou škálu tříd, a to jak z nižšího, tak vyššího stupně, příp. z gymnázia. Ale, jak již bylo řečeno, veškeré úkoly, náměty jsou jen typy a podklady, je možné si je doplnit, příp. s některými nepracovat vůbec – vše dle potřeb daného pedagoga. Zmínil také, že vítána jsou doplnění a postřehy k fotografiím (jak by se s nimi dalo pracovat), příp. také revize otázek u pohlednic a jakékoli tipy na další zajímavosti k obcím. Podle pana Nemináře autoři nad obtížností úkolů často přemítají, podpořil tak slova pana Lokoče. Konkrétně u pohlednic zvažovali, zda některé úkoly nejsou pro děti už moc složité. Záleží tedy vyloženě na učiteli, zda daný úkol využije, nebo (si) jej upraví tak, aby ho žáci daného ročníku zvládli.

Pan Lukáš Kramný ze ZŠ Kravaře souhlasí s paní Polomskou, že je třeba materiály vyzkoušet v praxi a následně bude zřejmé, co se naprosto osvědčilo a kde jsou případné rezervy a možnosti pro doplnění. Dle slov pana Kramného „na papíře vše vypadá fajn, ale teprve až vše vyzkoušíme v praxi, až vyjdeme s dětmi ven, ideálně na jaře, uvidíme, co je výborné, a v čem jsou případně rezervy; těžko se k tomu ale v tuto chvíli dává nějaká praktická rada, co konkrétně funguje“. Souhlasí v každém případě se zahrnutím těžších otázek a úkolů, celou dobu totiž výstupy bere jako náměty, které se buď použijí, nebo nepoužijí, případně si je vyučující dle svého uvážení a invence přepracuje a upraví. Jakýkoliv nápad je dle slov pana Kramného dobrý, jak už bylo řečeno, každý to vidí a vnímá jinak a rozhodně není povinné pracovat se vším, výstupy jsou spíše inspirací do výuky. Ke zmiňovaným hrám Muzea Hlučínska (Rajzujeme po Pražské) sdělil, že do školy pár sad pořídili (pan Kramný mj. tyto hry hodnotí jako skvělý dárek a tip k Vánocům) a použili ve vyučovacích hodinách na 1. stupni, kde si každý žák mohl ze sady zahrát, co chtěl. Ze strany žáků zaznívaly jen kladné ohlasy.

Podle paní Polomské by veškeré výstupy mohly být „živým materiálem a mohly by být průběžně doplňovány nebo měněny na základě podnětů z praxe“. Radim Lokoč k poznámce uvedl, že se této myšlence vůbec nebrání, na webu by se rozhodně věci měly nějakým způsobem upgradovat, samotná forma k tomu totiž vybízí. Dle slov pana Lokoče není problém doplňovat i karty obcí např. o nové úkoly či zajímavé fotografie – karty budou k dispozici pouze v elektronické verzi (dostupné na webu), která dává prostor pro variabilitu. Otázkou dle pana Lokoče zůstává, zda bude regionální identita moci být jednou z priorit i v dalších MAPEch či jiných obdobných projektech a jaké dílčí cíle budou v těchto vytyčeny. V dalším roce, jak pokračoval, by měla být Vlastivěda doplněna o etnografickou část, karty

obcí mohou být rozšířeny o téma stavitelství. Upozornil, že veškeré výstupy je vždy nutné opatřit logem Vlastivědy, aby materiály někdo nevyužíval soukromě pro jiné účely.

Pan Neminář sdělil, že na vřesinské základní škole pilotovali aktivity s mapami, kdy žáci měli porovnávat současné mapy s dobovými, zakreslovat současnou rozlohu do historické nebo hledat původy názvů, vytvářet legendu k mapě, aby zjistili, jaký symbol co znamená apod. Ve škole ve Štěpánkovicích zkoušeli se žáky i pocitovou mapu, která je hodně bavila, stejně tak ortofotomapu, kterou je ideální promítnout na stěnu nebo na interaktivní tabuli. S mapami je možné pracovat také na mobilním zařízení či v PC, kde je technická podmínka, aby si žáci dokázali mapy zvětšit a přiblížit si některé detaily. Dle pana Lokoče, který s mapami také zkoušel pracovat, jsou mapy v dobré kvalitě a rovněž na monitoru počítače jsou dle jeho zkušeností viditelné i pozůstatky války nebo těžby. Pan Neminář poznamenal, že místní názvy jsou v němčině, čili je možné mapy využít i ve výuce německého jazyka.

Radim Lokoč poznačil, že vzhledem k tomu, že v průběhu prezentace občas ztratil spojení, neví, co všechno z jeho výkladu bylo slyšet. Zopakoval, že bylo členům PS zasláno 6 karet, v nichž jsou žlutě označeny části, které se ještě musí verifikovat, doplnit či upravit, stále je možnost cokoli připomínkovat. Do některých vesnic se ještě autoři vydají některé informace ověřit. Následně stručně nastínil, jak se dá pracovat s dobovými fotografiemi obsaženými v jednotlivých kartách. Pan Neminář doplnil, že do budoucna se dá dobře pracovat s kronikami, protože jsou digitalizované na webu Zemského archivu, a to téměř z každé vesnice, pokud se dochovaly. Nejsou-li k dispozici obecní kroniky, bývají k dispozici kroniky školní, které jsou, dle jeho názoru, v mnoha případech znamenité a dá se s nimi pracovat nejen v dějepise, ale i v češtině nebo dalších předmětech. Kroniky obsahují velmi mnoho informací, ze kterých je možné vygenerovat spoustu otázek a nápadů, jak by se daly využít. Pan Lokoč v závěru zmínil, že rovněž obce Rohov (pouze MŠ) a Třebom (žádná škola a školské zařízení) mají zpracované své karty obcí, v návaznosti na slova pana Nemináře poznačil, že by se do karet mohl uvést i odkaz na kroniky na webu Zemského archivu.

Radim Lokoč se ještě dotázal, zda by přítomní uvítali seznam/přehled všech aktivit, resp. výstupů vyhotovených za poslední roky v rámci tématu regionální identita. Členové PS nápad vítají. Prostřednictvím chatu zazněly následující zpětné vazby:

Leon Hahn Bylo by to určitě dobré, mít ve škole přehled aktivit.

Šárka Gargošová Ano, přehledy by byly fajn.

Hana Machalová Souhlasím, nikdy není dost zdrojů :)

Následně se ujala slova H. Paverová, která přiblížila další věcný bod programu, kterým byla reflexe aktualizace dokumentace MAP. H. Paverová na tomto místě shrnula, že se obecně každá strategie skládá z analytické, strategické a návrhové části. V rámci analytické části byly na úrovni pracovních skupin ponejvíce projednávány problémové okruhy a aktualizace SWOT-3 analýzy. Za strategickou část byly na minulé pracovní skupině probírány cíle za oblast regionální identity. H. Paverová na tomto místě promítla – na základě domluvy – doplněné specifické cíle/opatření, k nimž nebyla vznesena připomínka. Zároveň zmínila, že veškeré změny/úpravy/doplnění/aktualizace na úrovni kmenové i tabulkové části jsou nově zaznamenány v úvodní části Strategického rámce (SR MAP). V přehledové tabulce se čtenáři dozvědí, k jaké změně v které části a na které straně dokumentu došlo a z jakého důvodu.

Poslední, třetí, část finálního MAP, jak pokračovala H. Paverová, tvoří Akční plán, tedy zásobník (přehled) vybraných plánovaných aktivit a projektů na rok 2022. Akční plán by měl obsahovat jak aktivity spolupráce (= aktivity pro více škol a další subjekty; aktivity pro rodiče, děti z vícero organizací/obcí) a aktivity škol (= především přehled Šablon, které školy a školky realizují). Na tomto místě, jak zdůraznila H. Paverová, budou projednány pouze aktivity spolupráce, tj. aktivity, které mohou být v roce 2022 nabídnuty kolektivně v rámci celého území Hlučínska. Při přípravě návrhu Akčního plánu, který bude předložen k projednání na každé pracovní skupině, jsme, jak uvedla H. Paverová, byli vedeni snahou odhadnout reálné možnosti, a to především s ohledem na možnosti finanční, které jsou v porovnání s MAP II omezené.

Aktivity obsažené v předchozích akčních plánech byly financovány prakticky výhradně z prostředků projektu MAP II, v průběhu realizace MAP III je zapotřebí hledat a nacházet i jiné, alternativní zdroje, o čemž bylo hovořeno již na předchozích jednáních pracovních skupin. Kromě aktivit spolupráce a aktivit škol byly do Akčního plánu zahrnuty také informace týkající se projektu OKAP II, o kterém bylo taktéž hovořeno na předchozích jednáních PS. H. Paverová zdůraznila, že vzhledem k tomu, že realizační tým (RT MAP II) nedisponuje finální verzí s přehledem jednotlivých dílčích aktivit plánovaných v rámci realizace OKAP II, je v Akčním plánu – kromě obecných informací k OKAP II – přiložen pouze (veřejně dostupný) seznam vzdělávacích akcí, jejichž realizaci zajišťuje KVIC. Tabulkový přehled zpracoval RT MAP II tak, aby byla patrná návaznost/vazba dílčích vzdělávacích akcí na cíle MAP II, potažmo III.

H. Paverová následně nasdílela návrh aktivit spolupráce pro rok 2022, který po domluvě se členy PS vypracoval realizační tým MAP II, přičemž jednotlivé aktivity byly na místě představeny a individuálně projednány s přítomnými. H. Paverová poznačila, že na online jednání PS pro čtenářskou gramotnost (9. 12.) seznámila členy dané PS se záměrem realizovat aktivitu na podporu regionální identity p. ředitelka ZŠ a MŠ Sudice, p. Ivana Kobzová. Ta uvedla, že aktuálně s kolegy připravují aktivitu zaměřenou především na podporu zachování prajzského nářečí. Plán by měl zahrnovat jak setkávání zástupců škol, tak soutěže a přehlídky dětí a žáků v prajzštině. Oslovena, jak zmiňovala p. Kobzová, bude regionální spisovatelka p. Eva Tvrdá, která by nad akcí měla převzít záštitu. H. Paverová podotkla, že paní ředitelka uvítala možnost zahrnout aktivitu do Akčního plánu. Taktéž přítomní návrh vítají. H. Paverová poznačila, že v prvním kvartále roku 2022 by se mělo pravděpodobně na úrovni SOH domluvit, zda a v jaké míře bude aktivita podpořena, příp. zda bude financována z většiny samotnými zapojenými školami. Členové PS hodnotí přehled aktivit za oblast udržení a rozvoj regionální identity jako dostatečný, rozmanitý a nenavrhují jeho rozšíření. H. Paverová přislíbila zaslání Akčního plánu spolu s dalšími dokumenty a výstupy z jednání PS prostřednictvím elektronické komunikace.

U této příležitosti byli členové PS zpraveni o tom, že se ve čtvrtek (9. 12.) uskutečnila beseda s novinářkou v ZŠ Kravaře, která byla zaměřena na představení výstupů realizovaných právě v rámci tématu „regionální identita“. Z akce byla pořízena reportáž pro Hlučinsko.tv, dále byl přítomen štáb České televize – reportáž byla součástí podvečerního vysílání Událostí v regionech. Publikován by měl být v úterý 14. 12. rovněž článek v Regionu Opavsko a v lednu v Hlučínských novinách. Zájem o natočení reportáže projevil také Český rozhlas Ostrava. H. Paverová dodala, že na akci hovořila s panem ředitelem ZŠ Kravaře, p. Lukášem Kramným, který je zároveň vedoucím PS pro udržení a rozvoj regionální identity za MAP pro Hlučínsko-západ. H. Paverová se p. ředitele dotázala, zda by bylo možné realizovat na jeho škole Inspirativní den pro pedagogy, kdy by v rámci ukázkových hodin účastníci získali inspiraci, jak pracovat s tématem regionální identita a jak tuto efektivně a efektně zakomponovat do

výuky napříč předměty. Tématu se na škole v Kravařích dlouhodobě věnují, pan ředitel vypracoval řadu pracovních listů pro žáky a angažuje se v této oblasti již několik let. P. Kramný slova H. Paverové potvrdil, uvedl, že velmi rád ve škole přivítají kolegy z okolních škol, ideálně od dubna výše, aby byl dostatečný prostor se na Inspirativní den připravit. Další Inspirativní den, jak podotkla H. Paverová, by se mohl uskutečnit např. právě v ZŠ a MŠ Sudice. Jakékoli další iniciativy a návrhy budou i v dalším roce vítané.

Po projednání akčního plánu byla připojena informace týkající se dotazníkového šetření v rámci podaktivity 2.7 Podpora škol v plánování. Toto se uskutečnilo v listopadu, avšak vzhledem k některým pozdním zpětným vazbám (v tomto týdnu) – mnohdy z důvodu nenadálých karantén a nemožnosti přístupu k rozpracovanému dotazníku ve školním PC – bude kompletní vyhodnocení k dispozici nejdříve na přelomu roku. Respondenty dotazníkového šetření byli ředitelé a ředitelky místních základních a mateřských škol, s ohledem na skutečnost, že se jednalo o povinnou podaktivitu projektu MAP II bylo vedení škol požádáno stran realizačního týmu MAP II o součinnost a vyplnění dotazníkového archu. Návratnost tak činila 100 %. H. Paverová poznačila, že oproti prvnímu dotazníkovému šetření (jaro 2019) bylo v tomto případě spektrum otázek / okruhů o poznání menší a pravděpodobně i tato skutečnost přispěla ke stoprocentní návratnosti (první dotazník před 2,5 lety vyplnily ¾ potenciálních respondentů). H. Paverová zmínila, že odpovědi uvedené v dotaznících byly využity např. při finalizaci problémových okruhů a SWOT-3 analýzy, které byly aktualizovány primárně na základě projednání se členy pracovní skupiny. Obecně lze říci, že odpovědi zaznívajících v dotaznících rezonovaly s návrhy a podněty zmíněnými na jednáních pracovní skupiny.

Další bod programu se zaměřil na evaluaci projektu MAP II. H. Paverová uvedla, že na dřívějších pracovních skupinách byl projednán a připomínkován dokument s názvem Seznam a harmonogram plánovaných evaluací, který byl schválen Řídícím výborem MAP II – podruhé (s drobnou úpravou) na červnovém online jednání. Drobná změna se týkala právě evaluace činnosti pracovních skupin, která se kvůli situaci související s pandemií covid-19 a převedením jednání do online podoby, uskuteční pouze 1x namísto plánovaných dvou evaluací. Po předání obecných informací k evaluaci MAP II bylo přistoupeno k samotné evaluaci činnosti pracovní skupiny. H. Paverová představila přítomným účel evaluace činnosti PS, přiblížila některé okruhy a zastavila se u otázky týkající se názoru členů PS na vliv online prostředí na průběh jednání pracovních skupin. Následně postoupila do chatu odkaz na dotazník na platformě Google a požádala přítomné o vyplnění.

V předposledním bodu programu byly předány informace k Závěrečné sebehodnotící zprávě. H. Paverová připomněla, že v průběhu realizace projektu byly vyhotoveny tři Průběžné sebehodnotící zprávy, které byly vždy projednány a konzultovány na úrovni všech pracovních skupin. Závěrečná sebehodnotící zpráva je ohlédnutím za realizací projektu, měla by shrnout hodnocení průběhu projektu i jeho dosažených výsledků včetně reflexe toho, co se osvědčilo nebo naopak neosvědčilo. Závěrečná sebehodnotící zpráva bude vyhotovena v průběhu prosince a následně postoupena členům PS a ŘV MAP II k prostudování. H. Paverová doplnila, že struktura Závěrečné zprávy je daná a vychází ze šablony uvedené v Metodice pro vnitřní evaluaci projektů PO3 OP VVV.

V rámci posledního bodu byl otevřen prostor pro diskusi. Vzhledem k tomu, že nebyl vznesen žádný dotaz ani připomínka, poprosila H. Paverová pana Kramného o sdílení informací k aplikaci Actionbound. Pan Kramný byl s kolegy v prvním pololetí roku na stáži v Gdaňsku, kde je aplikace, která je velmi jednoduchá na ovládání, velmi zaujala a období se chystají v příštím roce vytvořit v ZŠ Kravaře pod vedením pana ředitele a p. učitelek zdatných v IT oblasti. Nejprve mají v plánu aplikaci vyzkoušet

na půdě školy, následně budou žáci plnit interaktivní úkoly také na různých místech města. Paní Barbora Hoppová ze ZŠ Hlučín-Rovniny prostřednictvím chatu uvedla, že je „*aplikace Actionbound výborná, ovládání intuitivní :)*“ a dodala, že „*Velkým plusem této aplikace je to, že sbírá všechna data (fotky, odpovědi, zpětná vazba), tudíž je možné se ke nasbíraným materiálům vrátit.*“

Všem bylo následně poděkováno za účast, součinnost a skvělou spolupráci v průběhu celého projektu MAP II. V samotném závěru si všichni navzájem popřáli klidné prožití vánočních svátků a šťastný vstup do nového roku!

Zápis zpracovaly: Petra Hamelová, Hana Paverová